

Warszawa

De Koekkoek roept. De zon gaat onder. Niemand op de weg.

Het gevoel alleen te zijn op de wereld.

Het platteland van Polen.

Ik wandel in de avondzon met mijn man, dochter en nichtje.

De huisjes die we tegenkomen in deze rust doen ons denken aan de films van Pipi Langkous. Lange uitgestrekte velden met hier en daar een houten huis, herkenbaar aan een veranda. Waar je kunt wegdromen in de ochtend- of avondzon.

Terwijl we lopen duikt er zo nu en dan een van de kleine meisjes weg in het gras om een Paardebloem te plukken.

En als we stil zijn horen we steeds weer de Koekkoek die ons lijkt te roepen.

Als indringer op het platteland. Of wil hij ons iets vertellen?

Het geluid van de vogel valt soms weg doordat een van de honden uit dit dorpje ons opmerkt en luid begint te blaffen. De andere honden antwoorden direct.

Vanmiddag zijn we hier aangekomen. Op voorstel van mijn zus. Acht maanden geleden is ze vertrokken naar Warschau om er voor drie jaar te werken. En nu we er voor de tweede keer zijn, vond ze het toch ook wel een geschikt moment om meer van Polen te zien. Dat lukt ons aardig.

Bij aankomst in ons Pipi Langkous vakantiehuis becroop ons een vreemd gevoel. Alsof we terug in de tijd waren, zo'n dertig jaar geleden. In het huis leek alles stil te staan sinds de jaren zestig. De stoelen, de salontafel, de lampjes, het keukenblok en de toilet met al zijn tegels.

Boven het witte ligbad waar enkele stukjes emaille uit verdwenen zijn hangen zes touwtjes gespannen die als waslijn dienst moeten doen. Om de was te kunnen drogen van wie hier komt logeren.

Op de badrand liggen de handdoeken klaar, allemaal met een ander patroon. Variërend van wit met blauwe en roze streepjes, wit met oranjebloemen of jaren zestig blauw. Wasverzachter bestaat nog niet op het Poolse platteland: ze zijn keihard. De handdoeken en de lucht op de badkamer halen bij mij direct de herinnering terug aan de tijd van mijn oma in haar echte huis. De tijd voordat ze hulpbehoevend in een serviceflat verdween.

In de keukenkastjes staan de wodka glazen in het zicht, zo voor het grijpen. De eigenaar laat ons de stokken zien met scherpe punt waarmee wij (als vegetariërs) onze worsten 's avonds in het kampvuur in de tuin kunnen houden. Wij zijn op vakantie.

Het huis ruikt nog muf en naar hout, alsof het huis sinds maanden niet bewoond is geweest. De eigenaar kijkt trots met zijn echtgenote hoe wij onze vakantiewoning verkennen.

Wat kost het mij een moeite mijn lachen te onderdrukken. De gedachte die direct bij mij opkomt is dit huis in een film. Zo'n film die anderhalf uur gaat duren en waarin eigenlijk niets gebeurt. Geen dieptepunt, geen hoogtepunt. Waarin de hoofdrolspelers hun dagelijkse dingen doen. Zonder hoogtepunt, zonder dieptepunt.

Ook komt de gedachte bij mij naar boven van depressiviteit. Gelukkig niet bij mezelf. Ik vertel het mijn zus.

"Stel je toch voor. Ben je depressief, denk je in Nederland, ik ga een vakantiehuis op het Poolse platteland boeken. Kan ik daar eens rustig nadenken hoe ik mijn leven weer aantrekkelijk ga maken. Kom je hier uiteindelijk aan, is het slecht weer. Dat wordt dus in het huisje zitten. Binnen vier dagen besluit deze persoon alsnog een einde aan het leven te maken."

Maar wij genieten ervan. We lopen 's avonds in de ondergaande zon op het Poolse platteland. We zitten in een bosrijke omgeving met veel gras en dalen om ons heen. Het gehele dorp bestaat uit ongeveer acht huizen.

Vanmiddag hebben we kennis gemaakt met de buurvrouw. Waarschijnlijk heeft ze hier haar hele leven gewoond, geboren en getogen. De enige reden om het dorp uit te gaan is het feit dat er af en toe boodschappen gedaan moeten worden.

De Poolse buurvrouw schat ik rond de tachtig. Ze schuifelt krom naar voren door haar tuintje, korte enkellaarsen aan. Over haar kleding draagt ze een paarse huishoudjurk en die heeft ze waarschijnlijk van 's morgens vroeg tot 's avonds laat aan. Het maakt hier tenslotte niet uit hoe je erbij loopt. Je zult niemand ontmoeten.

's Middags zitten we rustig in onze tuin te genieten van de zon, alle vier met een boekje in de handen. Vanuit de tuin van de buurvrouw klinkt een soort van kerkgezing. Dit duurt een half uurtje en ook dit is weer een geschikt moment om aan een film te denken. Later komen we erachter dat dit de buurvrouw is met haar man en kinderen. Dit dorp bestaat uit een familie, het is een grote familie.

De vier huizen die zijn bewoond zijn allemaal mensen met dezelfde genen. Wat een ervaring.

Totaal geen stress. Je ontmoet niemand. Geen redenen dus om je ergens druk over te maken. Er bestaat een theorie die zegt dat mensen juist ook stress kunnen krijgen als ze te weinig prikkels en uitdaging krijgen. Dat zou je hier kunnen verwachten. Of toch niet, omdat ze niet anders weten?

In het jaar 2007. Samen met je eigen familieleden ben je een dorp. Wij zijn met twee gezinnen dus een echte trekpleister. Zoonlief verhuurt ons het huis, mama is onze buurvrouw en 's avonds maken we kennis met de andere zoon.

Ik besluit hem Appie te noemen. Bij Appie lijkt er iets niet goed te zijn gegaan tijdens de embryonale fase. Zal dit toeval zijn zoals we allemaal risico lopen op het moment dat we ons voortplanten? Of is er iets fout gegaan doordat dezelfde familieleden verantwoordelijk zijn voor de voortplanting, een soort van incest. Met als gevolg verstandelijke beperkingen?

We weten het niet.

Appie woont in een krotje, ons vakantiehuis is een luxe hierbij vergeleken. Het halve raam bestaat uit een combinatie van pur met schimmel en ik krijg allemaal voorstellingen hoe het er daarbinnen uitziet. Vies, heel erg vies.

Maar Appie schijnt zich er niet aan te kunnen storen. Hij weet waarschijnlijk niet beter.

Als we 's avonds muziek draaien vindt Appie dit een moment om te ontdekken wie er in het vakantiehuis logeren. Hij staat voor het hek van de tuin en zelfs voor de Polen is hij denk ik moeilijk te verstaan.

Hij stamelt allemaal woorden uit, onophoudelijk. Voor de twee meisjes heeft hij bloemen geplukt. De meisjes praten en kletsen honderduit. Door het houten hek rondom de tuin. En wij willen dat Appie gaat. Het lijkt of hij dronken is. We weten het niet.

Als een geroutineerde Poolse roept mijn kleine nichtje iets van "tjest." Dit betekent zoiets als 'ajuuus.'

Wij geven Appie vijf slottie, Poolse geldmuntjes. We hopen dat hij er nu vandoor gaat.

Uiteindelijk werkt het. Appie vertrekt.

Twee dagen later gaan we weg.

We vertrekken eerder dan verwacht en we bellen de eigenaar van het huis.

"Laten we de sleutels op de koelkast of zo?" Nee! Of we alles af willen sluiten en de sleutels kunnen verstoppen bij de waterput.

"Het was hier toch een grote familie?" denk ik bij mezelf. Hoezo sleutels verstoppen?

We rijden kilometers over een hobbelweg door het bos. En dan komt de verharde weg weer in het zicht.

We zijn weer terug in de bewoonde wereld. Alsof we uit het decor van een film komen rijden. De wereld draait hier weer verder. Het Polen van 2007.

We volgen de borden met Warszawa. Op naar ons bubbelbad. Op naar de magnetron. Op naar Hennis en Mauritz waar we de volgende dag weer kunnen shoppen.

'Mei 2007' copyright 2008 Petra van Elst